

بسمه تعالی

تأثیر پیامد های منفی طلاق بر بزهکاری فرزندان

رقیه فیضی^۱

چکیده:

از طلاق در قرآن به عنوان منفورترین حلال یاد شده است و باعث متلاشی شدن بنیان خانواده می شود و بسیاری از ناهنجاری اجتماعی و مشکلات رفتاری برای فرزندان بوجود می آورد و با اینکه می دانیم مسئله طلاق یک امر ضروری است ولی باید به حداقل ممکن تقلیل یابد و با توجه به اهمیت موضوع در این پژوهش سعی داریم تأثیر پیامد های منفی طلاق را بر بزهکاری فرزندان با روش کتابخانه ای بیان کنیم که خانواده مهمترین نهاد است و لازمه رشد سالم فرزند و پرورش او در یک خانواده بهنجار و سالم است و هنگامی که خانواده نتواند عملکرد مطلوبی داشته باشد این وظیفه خواه ، ناخواه به گروه های دیگر واگذار می شود و آنچه باعث اختلال عملکرد خانواده میشود زمینه ساز آسیب و بزهکاری فرزندان می شود پس بین جدایی والدین و بزهکاری فرزندان رابطه ی معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: بزهکاری ، خانواده ، طلاق

^۱ . طلبه سطح ۲ حوزه علمیه حضرت معصومه (س)

مقدمه

طلاق یک بلای خانمان سوز است که مقابل پیوند انسانی واجتماعی، یعنی گسستگی، که باعث ویران شدن خانواده می شود، در این تحقیق در مورد آثار منفی طلاق بر فرزندان پرداخته شده و آنجائیکه نحوه عملکرد نهاد اجتماعی یعنی خانواده نقش مهمی در همکاری و متجانس کردن رفتار های هنجاری فرزندان با محیط اجتماع به عهده دارد به همین دلیل هرگونه اختلافی که در خانواده به وجود بیاید صدمات و لطمات جبران ناپذیری آن نه تنها متوجه زوجین می کند بلکه فرزندان را هم شامل میشود.

طلاق یکی از آفات زندگی اجتماعی است که کانون محبت خانواده رادر هم می شکند و برای آینده فرزندان بسیار خطرناک و آینده ی آنان را به تباهی می کشاند و از عوامل ناهنجاری و بزهکاری فرزندان می باشد. بهداشت روانی نسل جامعه در گرو تامین بهداشت روانی خانواده که به عنوان یک کانون مهم برای تحول رشد و استعداد ما است که هرگونه آسیب به آن نسل آینده را از آثار سوء خود مصون نخواهد گذاشت. طلاق نشان عدم دقت در انتخاب و یا سقوط اخلاقی یکی از طرفین اصلی زندگی خانوادگی گاه مرگ ارزشهاست در کانون همسری است، طلاق در زمره غم انگیزترین پدیده ای اجتماعی است که تعادل انسان ها را از بین می برد و در جامعه آثار شومی بر جای می گذارد.

بررسی مسئله طلاق و آگاه شدن با پیامد های منفی آن می تواند در کاهش این بلای اجتماعی موثر باشد.

مبحث طلاق به علت پیامد های منفی که در اجتماع دارد پیوسته مورد مطالعه و بررسی نویسندگان و محققان بسیاری قرار گرفته است. و کتاب ها و مقالات و پایان نامه های مختلفی در

این زمینه به نگارش در آمده است از جمله : از میان کتاب ها میتوان به کتاب خانواده واعتیاد فرزندان نوشته ی سلیقه مریم ، راهنمایی برای والدین درباره مسائل و مشکلات پیش روی کودکان و نوجوانان است و امنیت فرزندان در کانون خانواده باعث آرامش و امنیت فرزندان می شود و آنان را از تبهکاری باز می دارد.

کتاب علل بزهکاری نوجوانان نویسنده وحید ، رضا در مورد عوامل روانی بزهکاری نوجوان و فاجعه طلاق در دنیای امروز و مشکلات خانواده های از هم گسسته و علل نابسامانی های اجتماعی پرداخته است.

پایان نامه ی با موضوع طلاق عاطفی زمینه ها و پیامدها توسط شهره روشنی و راهنمایی استاد محمود گلزاری در مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه الزهرا در سال ۱۳۸۹ دفاع شده است . این پایان نامه در سه فصل نوشته شده که در فصل اول کلیات با مفهوم شناسی و در فصل دوم به موضوع طلاق عاطفی و در فصل سوم به پیامدهای طلاق عاطفی و زمینه های آن پرداخته است.

پژوهشنامه مدد کار اجتماعی ، سال هشتم شماره ۳۰ زمستان ۱۴۰۰ موضوع مقاله پژوهش کودکان طلاق و مداخلات مدد کارانه اجتماعی بابائیان ، نسرين و یزدانی ، علی -> از دیدگاه آنان نه تنها عوامل فردی و خانوادگی بلکه عوامل اجتماعی هم بر فرزندان تاثیر دارد و هدف مددکار اجتماعی تغییر در حالت روانی و همچنین تغییر در محیط اجتماعی مددجو است. و پژوهش دیگر ، باعنوان مقایسه آسیب پذیری در برابر اعتیاد فرزندان خانواده های طلاق و فرزندان خانواده های پر تعارض و عادی شهرستان ری -> حفیظی کاشانی ، ابوالفضل دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی والدین ، دانشگاه تنکابن

پژوهشی با عنوان تاثیر طلاق در بزهکاری فرزندان : سلطانی مهین کارشناس روانشناسی دانشگاه آزاد ، این پژوهش کلیه نوجوانانی بودند به علت بزهکاری به کانون اصلاح و تربیت ارجاع داده شده که که والدین ایشان معتاد و جدا شده بودند ، هردو علل در بزهکاری فرزندان موثر بوده است.

این پژوهش با روش کتابخانه ای می باشد که نشان میدهد که بین پیامدی منفی طلاق پدیده ی بزهکاری فرزندان رابطه معنی داری وجود دارد و خانواده به عنوان یک نهاد اجتماعی نقش مهمی در تربیت و آموزش فرزندان دارد و خانواده با ایفای وظایف خود به نحو مطلوب ، کارکرد مثبتی در جامعه داشته و منجر به ثبات و سلامت اجتماع می شود.

سوال وهدف تحقیق :

سوال اصلی : پیامد های منفی طلاق در بزهکاری فرزندان چه تأثیری دارد؟

سوالات فرعی : ۱.واقعۀ طلاق والدین چه تأثیرات منفی بر کودکان و نوجوانان دارد؟

۲. روابط خانواده چه جایگاه و نقشی در پیشگیری از بزهکاری دارد؟

هدف از نوشتن این تحقیق این است که افراد با مطالعه ی آن بتوانند به زندگی مشترک خود ادامه دهند و به خاطر مسائل کوچک کانون گرم خانواده را از هم نپاشند و به فکر فرزندان خود و آینده آنها باشند و باعث آوارگی و بزهکاری آنان نشوند ، واز آنجایی که یکی از آفات زندگی اجتماعی و نظام خانواده مشکل طلاق است به همین منظور مسئله ی طلاق و شناخت پیامد های منفی آن باعث خواهد شد که تاثیرات سوء طلاق بر فرزندان را شناخته و بتوانند در رفع این بلای خانمان سوز که در راس آن فرزندان را تحت تاثیر قرار میدهد و موجب لطمات روحی و روانی بر آنها میشود ، و آثار نتایج وخیمی را در بر دارد را رفع کرد و راهی را برای جلوگیری

آن را پیدا کرد و والدین برای ادامه ی زندگی مشترک خود با جان و دل بکوشند و آینده ی فرزندان خود را با هم درکنار هم بسازند تا فرزندان در کنار خانواده ی گرم خود احساس خوشبختی کنند.

هدف از پرداختن به این موضوع در این مقاله را می توان در چند عنوان زیر خلاصه

کرد:

۱. مفهوم شناسی طلاق
۲. اسلام و طلاق
۳. طلاق و مبعوضیت الهی
۴. تاثیر طلاق در بزهکاری فرزندان
۵. اثرات منفی طلاق بر کودکان و نوجوانان
۶. مشکلات فرزندان طلاق در خانواده های تک سر پرست
۷. وضع روانی فرزندان طلاق
۸. اهمیت خانواده در گرایش فرزندان به بزهکاری

عزیز میشدند. جایی که گویی جهان خارج یگانه امتداد زندگی شخصی ما بود و ما آن را پذیرفته بودیم و به آن عشق می ورزیدیم و همان گونه که احساس وجود را پذیرفته بودیم^۱.

خانواده یگانه سازمان اجتماعی است که با اعضای خود با عشق با تحمل و مراقبتی پیش از آنچه ممکن است از دیگران دریافت کنند برخورد میکند و نقش خانواده به طور طبیعی یک نیروی همیشگی اجتماعی جهت احسان و مراقبت پدید میآورد که سبب تعالی خود اعضای خانواده میشود^۲.

^۱. گاردنر ویلیام ، جنگ علیه خانواده صفحه ی ۸۲

^۲. همان صفحه ی ۹۰

نتیجه گیری :

در پی تحقیق انجام شده در زمینه ی پیامدهای منفی طلاق در بزهکاری فرزندان، نشان می‌دهد که وضعیت خانواده در آسیب پذیری فرزندان تاثیر بسزایی دارد.

و به همان نسبت که جوامع متمدن ماشینی می‌شوند و روز به روز پیشرفت آنها در زمینه ی تکنولوژی افزوده می‌شود میزان اختلافات در میان خانواده‌ها افزایش می‌یابد متأسفانه آمار طلاق بالا می‌رود.

همانطور که در این مقاله ارائه شد:

۱- پیامدهای منفی طلاق چه تاثیری در بزهکاری فرزندان دارد ؟

۲ واقعه طلاق والدین چه تاثیرات منفی بر کودکان و نوجوانان را دارد؟

۳ روابط خانواده چه جایگاهی و نقشی در پیشگیری از بزهکاری دارد؟

- شناخت عوامل منفی طلاق این بلای شوم که بیشتر فرزندان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و موجب لطمات روحی و روانی آنها می‌شود و مهم‌ترین اثر منفی و زیان بار طلاق عاطفی و روحی و روانی است که اگر اینان در آغوش خانواده و فرزند و پدر و مادر می‌ماندند، معصومیت خود را حفظ می‌کردند و انسانیت در وجود آنها رشد می‌کرد، عفت و تقوی بیشتری در آنها به وجود می‌آمد و جرم و جنایت و بزهکاری به کمترین حد خود می‌رسید واقعه طلاق اساس کج روی را در کودکی، پایه گذاری می‌کند و این امر در نوجوانی به شدت ظاهر می‌شود و هیچ کودکی به طور قطعی تبه‌کار به دنیا نمی‌آید به این خانواده است که این راه را به سوی او می‌گشاید و هنگامی که با طلاق زنجیره خانواده می‌گسلد، پدر و مادر هویت جداگانه‌ای می‌باشند و فرزندان بی پناه و متزلزل در جامعه رها می‌شوند. و این یک اثر آتی و زودگذر

نیست، بلکه تمامی مراحل زندگی فرزندان اثرات منفی و زیان آوری را در جای خواهد گذاشت .
زیرا پس از جدایی کودک پناهگاه و تکیه‌گاه خود را از دست می‌دهد و تنها و افسرده می‌شود و
همچنین نظارت و کنترلی که باید از سوی والدین صورت بگیرد کاهش می‌یابد و راه را برای
ورود نوجوان به جاده بزهکاری باز می‌کند، فرزندان خانواده‌های طلاق در زمینه‌های جسمی،
شخصیتی، عاطفی، خانوادگی، تحصیلی و ... شرایط نامناسب‌تری را تجربه می‌کنند.

فرزندان طلاق بیشتر از سایرین مشکلات تحصیلی و عاطفی و رفتاری را دارند و این مسئله تا
عمق شخصیت و روان ایشان پیش می‌رود، نتایج این تحقیق نقش عظیم و سرنوشت ساز
خانواده را در هدایت جوانان سالم نشان می‌دهد و جدایی به هر صورتی که باشد نتیجه‌اش از
هم پاشیده شدن کانون خانوادگی، ویران شدن آشیانه ای است که در سایه مهر و عطوفت
طرفین آباد شده و بی سر و سامان شدن فرزندان است.

تاثیرات خانواده به حدی زیاد است که می‌تواند فرد را به ورطه نابودی و یا موفقیت سوق دهد و
نقش اساسی را در هنجار بودن و سالم بودن فرزند به عهده دارد باید زوجین برای ادامه زندگی
مشترک خود با جان و دل بکوشند و آینده ی فرزندان خود را با هم در کنار هم بسازند تا
فرزندان در کنار خانواده گرم خود احساس خوشبختی کنند.

امید است با دادن آگاهی و راه و رسم زندگی زناشویی به دختران و پسران ما در سطح مدرسه
و اجتماع این معضل جامعه ی ها از بین برود و روزی برسد که شاهد کاهش چشمگیر آمار
طلاق در سطح جامعه خود باشیم.

منابع و مأخذ :

۱. قرآن کریم بقره ، ۲۷۷
۲. اکبری، ابوالقاسم، مشکلات نوجوانی و جوانی، ناشر: نشر ساوالان، چاپ اول ۱۳۸۱ ه
ش
۳. استورات رین، تاثیر فمینیسم بر فرزندان، مترجم کتایون رجبی زاده، ناشر: دفتر نشر
معارف چاپ سوم، ۱۴۰۱ ه ش
۴. انوری ، فرهنگ بزرگ سخن جلد چهارم . چاپخانه مهارت ، چاپ سوم ۱۳۸۶ ه ش
۵. بستان ، حسین و همکاران ، اسلام و جامعه شناسی خانواده ناشر ، پژوهشگاه حوزه و
دانشگاه (شماره انتشار : ۸۵ ; علوم اجتماعی : ۱۲) چاپ قم و سبحان چاپ پنجم
۱۳۸۹ ه ش
۶. پارسا، محمد، روانشناسی رشد کودکان و نوجوانان، چاپ و انتشارات بعثت چاپ
نوزدهم، پاییز ۱۳۹۲ ه ش
۷. سالاری فر ، محمدرضا، نظام خانواده در اسلام، مرکز نشر هاجر، چاپ هجدهم ، بهار
۱۳۹۶ ه ش
۸. شرفی، محمدرضا، خانواده‌های متعادل آناتومی خانواده، انتشارات انجمن اولیا و
مربیان، چاپ شانزدهم، ۱۳۸۹ ه ش
۹. صابری، زفرقندی، علل و عوامل طلاق در جامعه ایران و اثرات آن در کودکان و
نوجوانان، ناشر: رایحه یاس ۱۳۸۷ ه ش

۱۰. قائمی ، علی ، تشکیل خانواده در اسلام ، انتشارات امیری ، چاپ دهم ۱۳۷۸ ه ش
۱۱. گری نیومن و پاتریشیاری مانوسکی ، کلیدهای بازسازی زندگی پس از طلاق ، دعوی پدر و مادر، ترجمه : فرناز فرود ، موسسه انتشارات صابرین چاپ دوم ۱۳۸۶ ه ش
۱۲. گاردنر، ویلیام، جنگ علیه خانواده، تدوین معصومه محمدی ناشر: دفتر مطالعات و تحقیقات زنان چاپ سوم ۱۳۹۲ ه ش
۱۳. معین ، فرهنگ بزرگ سخن ، ویرایش شهاب الدین ارجمندی - چاپ گلرنگ یکتا چاپ چهاردهم ۱۳۸۷ ه ش چاپ اول ۱۳۸۱ ه ش
۱۴. مقالات اولین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی در ایران خرداد ۱۳۸۱ ه ش ،
پرخاشگری و جنایت، موسسه انتشارات آگاه، چاپ دوم، ۱۳۸۶ ه ش
۱۵. مک ، کی میتو ، و دیگران ترجمه ی ندا شاد نظر طلاق ، ناشر: تهران نشر قطره ،
۱۳۸۷ ه ش